

Sygn. akt V CZ 6/17

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSA Barbara Lewandowska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. P. i E. P.

przeciwko D. M.

o unieważnienie oświadczenia woli,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 2 marca 2017 r.,

zażalenia powodów na postanowienie Sądu Apelacyjnego [...]

z dnia 9 listopada 2016 r., sygn. akt I ACa .../16,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powodów. W uzasadnieniu tego postanowienia wskazał, że w dniu 12 października 2016 r. powodowie zostali zwolnieni od opłaty od skargi kasacyjnej częściowo, tj. ponad kwotę 1000 zł, a w pozostałej części ich wnioski w tym przedmiocie oddalono. Ustalając, że powód pobiera emeryturę w kwocie 950 zł, a pozwana z prac dorywczych osiąga dochód w granicach 950 - 1000 zł miesięcznie, Sąd Apelacyjny ocenił, że powodowie mogą uiścić kwotę 1000 zł z tytułu opłaty od skargi kasacyjnej, skoro proces trwał od 2010 roku i mogli poczynić oszczędności w wydatkach albo podjąć pracę w celu uzyskania środków na pokrycie części opłaty. Odpis tego postanowienia reprezentujący powodów profesjonalny pełnomocnik otrzymał w dniu 21 października 2016 r., zatem termin do uiszczenia opłaty upłynął 28 października 2016 r. Wobec bezskutecznego upływu tego terminu skarga kasacyjna uległa odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r., poz. 623 ze zm., dalej - u.k.s.c.). Złożenie przez powodów wniosku o przedłużenie terminu do uiszczenia powyższej opłaty sądowej nie miało wpływu na upływ terminu do jej wniesienia, bowiem jako termin ustawowy (art. 398⁶ § 1 k.p.c.) nie podlega on przedłużeniu.

W zażaleniu od powyższego postanowienia powodowie zarzucili naruszenie art. 107 u.k.s.c. poprzez jego niezastosowanie i nierozpoznanie ich ponownego wniosku o zwolnienie od uiszczenia brakującej opłaty od skargi kasacyjnej przed wydaniem postanowienia o jej odrzuceniu oraz naruszenie art. 112 ust. 3 u.k.s.c. poprzez jego wadliwe zastosowanie i przyjęcie, że powodom bezskutecznie upłynął termin do uzupełnienia braków fiskalnych skargi z uwagi na nieuiszczenie opłaty od skargi kasacyjnej w terminie 7 dni od dnia doręczenia ich pełnomocnikowi odpisu postanowienia z dnia 12 października 2016 r., podczas gdy przed upływem terminu powodowie złożyli kolejny wniosek o zwolnienie ich od opłaty sądowej, zaś brak rozpoznania przedmiotowego wniosku nie dawał podstaw do przyjęcia, że złożona skarga dotknięta jest brakiem fiskalnym uzasadniającym jej odrzucenie.

Podnosząc powyższe zarzuty, powodowie wnosili o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne. Powodowie uzyskali zwolnienie od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej w części przewyższającej kwotę 1000 zł, o czym ich profesjonalny pełnomocnik został zawiadomiony w dniu 21 października 2016 r. i od tej daty w myśl art. 112 ust. 3 u.k.s.c. rozpoczął bieg ustawowy termin tygodniowy do uiszczenia tej opłaty, wynikający z art. 398⁶ § 1 k.p.c. Wbrew twierdzeniu zażalenia, powodowie nie złożyli przed upływem powyższego terminu nowego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, opartego o nowe okoliczności uzasadniające zwolnienie ich od części opłaty w kwocie 1000 zł. Jak wynika z akt sprawy, w terminie otwartym do uiszczenia tej opłaty każde z powodów wniosło osobiście zażalenie od postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 12 października 2016 r. (obejmującego dotychczasowe zwolnienie częściowe), a ponadto wpłynął wspólny wniosek powodów o przedłużenie terminu do opłacenia skargi kasacyjnej.

Sąd Apelacyjny nie miał podstaw do uznania powyższych zażaleń za nowe wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych, bowiem w żadnym razie nie wynikało to z ich treści. Nieskuteczny jest w tym zakresie argument skarżących, że jedynie błędnie oznaczyli wspomniane pisma jako zażalenia. Pisma te, jednoznacznie określone jako zażalenia, zawierały bowiem polemikę z prawomocnym postanowieniem z dnia 12 października 2016 r. - z jego częścią oddalającą wniosek - i nie wskazywały żadnych nowych okoliczności ponad te, które podlegały już ocenie w wymienionym postanowieniu. Zażalenie powodów także nie wskazuje, jakie konkretne okoliczności zostały przytoczone jako nowe w ich zażaleniach, a pominięte przez Sąd Apelacyjny. Nie mogło w takim przypadku dojść do naruszenia art. 107 u.k.s.c., ponieważ przepis ten nie miał zastosowania wobec niezłożenia przez powodów ponownego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

Należy podnieść, że nawet gdyby jasno oznaczone jako zażalenia pisma powodów stanowiły w istocie (jak twierdzą skarżący) błędnie oznaczone nowe

wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych, to jako ewidentnie oparte na tych samych okolicznościach, nie miałyby wpływu na bieg terminu do opłacenia skargi kasacyjnej (art. 112 ust. 3 u.k.s.c.) i podlegałyby odrzuceniu - odrębnym i niezaskarżalnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego na zasadzie art. 107 ust. 2 u.k.s.c.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 12 października 2016 r., zwalniające powodów częściowo od kosztów sądowych, było prawomocne z chwilą jego wydania, bowiem od postanowienia sądu II instancji w tym przedmiocie nie służy zażalenie (art. 394² § 1 k.p.c.). W tych warunkach Sąd Apelacyjny prawidłowo odrzucił zażalenia powodów jako niedopuszczalne, a wobec braku wniesienia opłaty sądowej od skargi kasacyjnej w kwocie, od której powodowie nie uzyskali zwolnienia, skargę tę odrzucił zgodnie z wymogiem art. 398⁶ § 2 k.p.c. Z tych przyczyn zarzut naruszenia art. 112 ust. 3 u.k.s.c. należało ocenić jako pozbawiony podstaw, a w konsekwencji - oddalić zażalenie w oparciu o art. 394¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.

jw

kc